

Øster Jølby 18. august 2019 kl. 10. 9.s. e. trin. Luk 16. 1-9

402 – 33 – 305/ 606 – 396 – altergangssalme – 752

Hvornår er der dejligst i Danmark? Det er der netop på den årstid, hvor spørgsmålet stilles. Og det er lige nu. Vi har haft nogle dage med ”storm, der river ned og op, hvad Gud en sommer skabte” og ”Byger, der går og kommer”. Høsten er begyndt. Jeg synes, at de store rundballer spredt ud over markerne er som en smuk skulptur. Lige nu blomstrer lyngen – det er flere år siden, at den har blomstret så smukt. Også for at glæde vores ældste søn: Han er biavler. Jeg har den vidunderligste udsigt ud mod vores lille skov og naboens græsmark. Sommetider flyver traner skrigende forbi og lige nu flyver svalerne lavt. Roserne er nu gået i gang med endnu en blomstringstid. Jo, det er stadigvæk en yndig og frydefuld sommertid. Så: hvornår er det dejligst i Danmark: Det er lige nu. Også lige nu.

Så det er ikke naturens skyld, men min egen. For jeg gribes hvert år af vemod, når vi er kommet et godt stykke henover sommerens midte. Er det ikke snart, at den lyse nat ikke længere blunder? Chr. Richards vidunderlige sang: ” Når egne knoppes” slutter med en bøn til sommeren, som var den en person:

O fly ej for snarlig,
men bring os lidt varlig,
fra nætterne lyse til tusmørkets stund.
Vi ventede så længe på blommende enge,
på duften fra rosenres svulmende mund.
Men bedst, som du kommer,

du favre skærsommer, så hastig du flyr
som et drømmerigt blund.

Men hvorfor gribes jeg af dette vemod? Jeg tror, det stikker dybere, For det er jo mit eget liv, der går på hæld. En gammel mand i et af de sogne, hvor jeg var præst, skrev engang: Det gælder om at bevare forventningens glæde i 4.kvartal". Men det er ikke altid lige let. Jeg spørger nu mig selv- og måske også nogen af jer: "Fik du glædet dig over anemonerne i maj, liljekonvallerne, pinseliljerne og syrener. Egentlig spørger jeg med Kim Larsen: " Fik du set det, du ville?" Fik du hørt din melodi" Hvis mit liv er som en vandring gennem et landskab, hvordan var så vandringen undervejs? Blev mit liv det, som jeg inderst inde ønskede? Eller vigtigere: Blev det, som det var tænkt i Guds tanker? Det som det var skabt til?: "At elske, thi deri er livet". Livets mening og dybeste sammenhæng er at modtage og give kærlighed på en sådan måde, at der ikke kan skelnes mellem at modtage og at give. Men blev det sådan? Jeg ved godt, at Gud tilgiver al min skyld, at jeg i dåben har fået skænket mine synders nådige forladelse for hele livet. Og dog er der skyld, jeg må bære på i forhold til mine medmennesker, Der var noget, som jeg aldrig skulle have gjort. Og der var noget, som jeg ikke fik gjort. Nu er det for sent: Jeg fik hørt noget af min melodi, men ikke altid fuldtonet, Og nu går sommeren på hæld. De stærke farver er som en sidste opblussen. Også de blomster visner, som jeg ikke fik glædet mig over – og glæde er også at sige tak til Gud.

Og så kan jeg stemme i med Benny Andersen i Svantes afskedsviser:

Timerne føles så korte
ingenting varer ved.

Mor jer nu godt, når jeg er borte.
Jeg ønsker jer sange og kærlighed.

Bag mig er misbrugte dage,

Foran mig noget jeg ikke ved.
I, som skal blive tilbage.
Jeg ønsker jer sange og kærlighed.

Jo, det er sandt: Bag mig er misbrugte dage... Ikke hele sandheden om mit liv- heldigvis -, men dog noget af sandheden.

Det er som om, jeg hører stemmen i lignelsen, herrens stemme: "Hvad er det, jeg hører om dig? Aflæg regnskab for din forvaltning, for du kan ikke længere være forvalter" Herren i fortællingen kan egentlig være min egen indre stemme. eller Guds stemme, der kalder fra dybet af mit sind. "Hvad er det, jeg hører om dig, aflæg regnskab for din forvaltning."

På en måde var det lettere ikke at tro på Gud. Så var der vel ingen at stå til regnskab for? Intet ansvar for andre end mig selv. Ja, sådan kan der vel være nogen gudløse, der har det. Men egentlig tror jeg, at de ærligste af dem – og der findes sandelig mange ærlige ateister – har endnu tungere byrder at bære på. For de står alene med det hele. Det kan føre til enten overmod eller fortvivlelse. For den hårdeste dommer kan være et ærligt menneske selv.

Men nu tror jeg på Gud. Og vigtigere: Jeg tror, at Gud tror på mig, Jeg tror, at jeg skal stå til ansvar for mit liv overfor min Gud og skaber.
Min Gud.

Men deri er der også frihed- for frihed og ansvar er nøje forbundet.

Der kan kun tales om Gud i billeder. Billeder bringes tæt på, men fastholder samtidig ydmyghedens, ærbødighedens afstand. Billeder åbner for sagen, men er ikke sagen selv. Når vi taler i billedsprog, viser vi, at der altid er mere, end billedet kan vise. Vi viser også, at vi skal tolke billederne. Lade dem tale til os, lade dem leve i os. Et af gudsbillederne er billedet af Gud som herre. Til en herre hører tjenerne, forvaltere. Alt, hvad der kan siges om Gud, indebærer hvad der kan siges om os mennesker. Bibelen taler ikke om, hvad Gud er i sig selv. Bibelen taler altid om, hvad Gud er for os. Gudstro og menneskesyn hører nøje sammen. At tale om Gud, er at tale om gudsforholdet. En Gud uden mennesker at være Gud for- jamen, det giver ingen mening. Hvad var der ved at være Gud om ” alle mand var døde”, Men hvad med den anden vej? Et menneskeliv uden Gud- kan det ikke være meningsløst, håbløst, tomt, ensomt – også selv om, man måske ikke oplever det sådan?

Gud som herre, mennesket som forvalter. Det forhold udfoldes i den ene bibelske fortælling efter den anden, fra skabelsesfortællingen over Jesu forkyndelse til forkyndelsen af Jesus som Herre og frelser og til kaldet om at gøre Hans gerning i verden.

En forvalter er et menneske, der af sin herre har fået betroet at passe rigtig godt på sin herres ejendom. Ofte er herren bortrejst for at vise, at forvalteren har frihed og ansvar. Opgaven er givet, målet er sat. Vejen til målet må du selv finde. Forestil dig, at dit liv er en lille have, som du er sat til at dyrke. Lykkelig det menneske, som ved Guds nåde og sommertsolskin og sommergen får haven afleveret lidt smukkere, end da den blev givet til låns. Du er sat til at byde andre indenfor.

Din have skal være en åben have. En oplevelseshave. Og – billedlig talt, men også bogstaveligt: en have uden kunstgødning og sprøjtemidler.

Men alle billederne er også præget af syndefaldet. Vi lever Østen for Eden. Med svigt, fejl, med fald og med lidelse, med synd og død. Med en sommer, der går på hæld. Med storm og skybrud.

Forvalteren i lignelsen er også en svindler. Han ødsler sin herres ejendom bort. At være ødsel har en dobbeltbetydning. Betydningen kan være god eller dårlig, alt efter hvad der ødsles med. Kærligheden er jo ødsel. Den er uden beregning. Den giver uden forbehold. Gud er ødsel med sin tilgivelse, med sin nåde – også når han i dåben skænker et menneskebarn syndernes forladelse for hele livet. Også når han lader Kristi forsonergerning gælde hele menneskeheden- så ” af det hele, som Gud har skabt, går kun fortabelsens æt fortabt” – og fortabelsen æt er ondskaben selv. Men man kan også ødsle med sit liv og ikke mindst med andre menneskers liv ved at svigte, fejle og misbruge. Og forvalteren her har ødslet sin herres ejendom bort. Det, der skulle have været brugt til glæde for herren og andre mennesker, brugte han til sin egen glæde. Og det er der dybest set ingen glæde ved. Og nu skal han- du og jeg- stå til regnskab- det skal vi alle, hvad enten herren er Gud eller vor egen samvittighed.

Vi lever i tiden mellem at herren siger: hvad er det jeg hører om dig, aflæg regnskab for din forvaltning og så selve regnskabsdagen. Det er sensommer – og dog stadigvæk sommer – lidt endnu.

Forvalteren handler nu ganske klogt. Han gør alt for at blive i fællesskabet med andre mennesker. Han opgiver ikke. Han

nedskriver de andres skyld. Og så får han ros af herren- for herren gør egentlig det samme: han ødsler sin ejendom bort, han søger for enhver pris fællesskab og han nedskriver de andresskyld.

Jo, vi lever på denne jord. Vi svigter både Gud og mennesker, men vi holder fast ved håbet, vi ødsler her i kirken med evangeliet om syndernes forladelse. Vi nøjes ikke med at nedskrive gældsbrevene, vi brænder dem op i kærlighedens flammer.

Lignelsen er svær at forstå og derfor let at misforstå. Evangelisten Lukas har såmænd også haft svært ved den. For efter lignelsen har han 4 – 5 forskellige udlægninger, som også delvis udelukker hinanden.

Vi er blevet inden for i selve lignelsen. For det er Gud og os, den handler om.

Jo, bag mig er misbrugte dage og heller ikke denne sommer fik jeg set alt, hvad jeg ville. Men dog fik jeg set og oplevet så meget smukt – og oplever det også her og nu.

Men også svindleren er genfødt til et levende håb. Også vi er elsket af Gud, der ødsler med sin kærlighed, ja går gennem ild og vand for os. Han går ind i dit liv og giver dig i evighed alle dine misbrugte dage tilbage. Hvordan gør han det? Ved at lignelsens fortæller selv går ind i sin fortælling, dør og opstår for retfærdige og uretfærdige. Og det er stadigvæk sommer. Lyngen og roserne blomstrer og vi holder gudstjeneste i Ansgarkirkens smukke gudstjenesterum. Gudstjenesten er også en slags regnskabsdag, hvorfra vi kan modtage

både dom, tilgivelse og genoprettelse. Hvor vi kan få en forsmag på den evige sommer i Guds rige.

Jo, bag mig er misbrugte dage- men foran mig noget jeg tror og håber, ja som jeg ved: At Guds kærlig er for mig og hvert eneste menneske. Følger man den målestok, som vi mennesker ofte bruger,, så er Gud den uretfærdige forvalter – og det er netop, hvad der kendetegner hans retfærdighed: at han retfærdiggør syndere.

Så er lignelsen om den uretfærdige forvalter en fortælling om en Gud, der ødsler med sin kærlighed og indbyder os til at gøre ham det efter.

I denne uge døde en af min venner, digteren Simon Grotian, der blev 57 år. Han har også skrevet mange salmer – underfundige- sproglige finurlige – og han har også skrevet en trosbekendelse. Som egentlig passe godt til denne søndags evangelium.

Den vil jeg gerne slutte denne prædiken med:

Simons trosbekendelse læses.